

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

autorstwa Stanisława Sołtysika

pt. *Podstawy odmowy uznania i wykonania zagranicznego orzeczenia arbitrażowego według Konwencji nowojorskiej*

przygotowywanej pod kierunkiem prof. dra hab. Karola Weitzza przy udziale dra Marcina Dziurdy jako promotora pomocniczego

Przedmiotem rozprawy doktorskiej pt.: „Podstawy odmowy uznania i wykonania zagranicznego orzeczenia arbitrażowego według Konwencji nowojorskiej” jest wycinek szerokiej problematyki postępowania w przedmiocie uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku zagranicznego sądu polubownego w postaci norm stanowiących merytoryczną podstawę orzekania sądu powszechnego w tej kwestii. Celem pracy jest próba całościowego scharakteryzowania treści tych norm (określanych w treści pracy mianem podstaw) uregulowanych w art. V Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych sporządzonej w Nowym Jorku dnia 10 czerwca 1958 roku (Dz.U.1962.9.41 – Konwencja).

Rozprawa doktorska składa się z 6 rozdziałów. Rozdział pierwszy stanowi wprowadzenie do omawianej tematyki. Zawiera on próbę przedstawienia miejsca ww. podstaw w postępowaniu w przedmiocie uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku zagranicznego sądu polubownego i próbę określenia ich charakteru. Dodatkowo w rozdziale tym przedstawiona jest specyfika Konwencji jako najistotniejszego aktu prawa międzynarodowego regulującego wybrane, najważniejsze kwestie tego postępowania, w tym zawierającego podstawy odmowy uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku zagranicznego sądu polubownego.

Rozdział drugi omawia kwestie wspólne dotyczące ww. podstaw. Zawiera on więc m.in. próbę przeprowadzenia ich podziału według różnych kryteriów oraz przedstawienie problematyki wykładni art. V Konwencji na tle ogólnych zasad interpretacji przepisów konwencyjnych jako przepisów umowy międzynarodowej. Istotne miejsce w tym rozdziale zajmuje także omówienie podstaw dla stosowania w postępowaniu w przedmiocie uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku zagranicznego sądu polubownego kryteriów (instytucji) prekluzji oraz kauzalności, a także problemu istnienia lub nieistnienia kompetencji sądu powszechnego dla wydania pozytywnego rozstrzygnięcia w takim postępowaniu mimo stwierdzenia zaistnienia jednej z podstaw konwencyjnych.

Kolejne cztery rozdziały pracy stanowią próbę kompleksowego omówienia poszczególnych podstaw konwencyjnych wedle jednego z podziałów omówionych w rozdziale drugim rozprawy doktorskiej. Będące przedmiotem każdego z tych rozdziałów podstawy są w nim szczegółowo roztrząsane według ustandaryzowanych kryteriów – w pierwszym więc przedstawiony jest cel i funkcja każdej z nich, a następnie jej rys historyczny, po czym podjęta zostaje próba rozstrzygnięcia poszczególnych zagadnień spornych wynikających na jej tle.

Przedstawiając te rozdziały kolejno, w rozdziale trzecim scharakteryzowane są podstawy odnoszące się do kompetencji arbitrów – dotyczące braku zdolności stron umowy o arbitraż lub jej nieważności (art. V ust. 1 lit. a Konwencji) oraz przekroczenia przez sąd polubowny zakresu jego właściwości lub kompetencji do rozstrzygnięcia sporu (art. V ust. 1 lit. c Konwencji). Rozdział czwarty zawiera omówienie podstaw mających za swój przedmiot przebieg postępowania arbitrażowego – tej regulującej uniemożliwienie stronie przedstawienia jej sprawy (art. V ust. 1 lit. b Konwencji) oraz tej ogólnie dotyczącej problemu nieprawidłowości w postępowaniu arbitrażowym (art. V ust. 1 lit. d Konwencji). Rozdział piąty z kolei traktuje o podstawie dotyczącej bezpośrednio samego wyroku sądu polubownego i jego mocy wiążącej – a więc tej uregulowanej w art. V ust. 1 lit. e Konwencji. Wreszcie, rozdział szósty przedstawia podstawy zabezpieczające najistotniejsze interesy państwa, którego sąd orzeka o uznaniu albo stwierdzeniu wykonalności wyroku zagranicznego sądu polubownego. Omówione są w nim więc brak zdadności arbitrażowej przedmiotu sporu (art. V ust. 2 lit. a Konwencji) oraz sprzeczność uznania lub stwierdzenia wykonalności wyroku z porządkiem publicznym tego państwa (art. V ust. 2 lit. b Konwencji). Z uwagi przy tym na to, że obie te podstawy wprost odwołują się do prawa krajowego państwa *fori*, scharakteryzowane są w nim także przepisy prawa polskiego regulujące obie wymienione kwestie.